

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Pf.III.20.207/2025/8.

A felperesek: Felperes1 I.r.

cím2

Felperes2 II.r.

cím2

Felperes3 III.r.

cím2

A felperesek képviselője: Dr. Orosz Krisztina Ügyvédi Iroda

cím16

eljáró ügyvéd: dr. Orosz Krisztina

Az alperes: Alperes1

cím1

Az alperes képviselője: Dr. Péchy Kristóf ügyvéd

cím18

A per tárgya: kártérítés megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Győri Törvényszék P.20.463/2020/166.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

Alperes 170. sorszám

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

A perköltségviselésre irányuló elsőfokú ítéleti rendelkezéseket részben és akként változtatja meg, hogy a felperesek, mint egyetemleges kötelezettek által az alperes javára 15 napon belül fizetendő elsőfokú perköltség összegét 237.919,- (kétszázharminchétezer-kilencszáztizenkilenc) Ft-ra felemeli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II-III.r. felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 178.362,- (százhetvennyolcezer-háromszázhatvankettő) Ft másodfokú perköltséget, továbbá az államnak 313.382,- (háromszáztizenháromezer-háromszáznyolcvankettő) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

A feljegyzett 73.895,- (hetvenháromezer-nyolcszázkilencvenöt) Ft csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli.

Tájékoztatja az ítéltábla a feleket, hogy az állam javára fizetendő eljárási illetéket a fizetésre kötelezett fél az adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára a jelen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül köteles megfizetni.

Az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát – természetes személy esetén adóazonosító jelét - közleményként fel kell tüntetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A másodfokú bíróság által is irányadónak tekintett tényállás szerint az I.r. felperes 2018. augusztus 18-án motorkerékpárral közlekedve súlyos közlekedési balesetet szenvedett.

[2] Ennek során a háti 5-6 szelvény alatti, valamennyi érzőműködés kiesésével, és valamennyi mozgató működés kiesésével (bénulás következményes izomsorvadással és

spaszticitás fokozódással) és a társuló, ún. vegetatív károsodásokkal (spontán vizeletürítés képtelensége, széklettartás képtelensége) járó gerincvelőkárosodás következett be.

[3] Az I.r. felperesnél - a légcsőmetszés szövődményként - gége alatti légúti szűkület alakult ki, ezért légcső kanül viselésére szorul, ami a beszédét nehezen érthetővé teszi.

[4] Az I.r. felperes balesetből eredő össz-szervezeti egészségkárosodása 86 %-os mértékű, a munkaképesség csökkenése 100 %-os.

[5] Az I.r. felperes a baleset miatt önálló életvitelre nem képes, kerekesszékbe kényszerült, a mozgásban, a helyzetváltoztatásban jelentősen akadályozott. A lakóhelyének bejáratát - az 1,2 m szintkülönbség miatt - akadálymentesíteni kell, az ehhez szükséges emelőlift jelenlegi költsége bruttó 6.435.094 forint.

[6] Az I.r. felperes lépcsőn egyedül nem tud közlekedni, ezért a pincében lévő, lépcsőn megközelíthető fatüzeléses kazán helyett az ingatlan fűtését gázkazánal szükséges megoldani.

[7] A fűtés átalakítása és a gázkazán költsége bruttó 924.874 forint volt.

[8] A Győri Járásbíróság a 2020. május 19-én jogerőre emelkedett B.747/2019/12. számú végzésével a balesetben részes forgalmi rendszámlú személygépkocsit vezetőjével, egyéb érdekelttel szemben 1 rb. közúti baleset okozásának vétsége miatt büntetést szabott ki. A végzés indokolása szerint egyéb érdekelt a közlekedése során megszegte a KRESZ 31. § (6) bekezdését és a balra kanyarodást úgy hajtotta végre, hogy nem győződött meg arról, hogy a járműve előzését balról a motorkerékpárral haladó I.r. felperes megkezdte-e.

[9] Az alperes a balesetben részes forgalmi rendszámlú személygépkocsi felelősség biztosítója.

[10] Az I.r. felperes – a korábbi részítéletekkel még el nem bíralt – módosított kereseti kérelmében (P.20.463/2020/1. és P.20.463/2020/161.) 924.874,-Ft összegnek (fűtés kialakítása, gázkazán költsége) és ennek 2020. május 19. napjától a kifizetés napjáig járó Ptk.6:48.§ (1) bekezdés szerinti késedelmi kamatának (P.20.463/2020/19. II.7.); valamint 3.217.547,-Ft (emelőlift költsége II.9.) megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[11] Az I.r. felperes érvelése szerint a baleset következményeként súlyos egészségkárosodást szenvedett, kerekesszékbe kényszerült, ezért a lakóházba való bejutását ideiglenes megoldásként a III.r. felperes által kialakított, használt elemekből álló emelő biztosítja. Ez azonban gyakran meghibásodik, a működtetéséhez az I.r. felperes segítségre szorul, emiatt végleges megoldást egy szabályosan felszerelt emelőlift nyújt, amelynek jelenlegi költsége bruttó 6.435.094 forint.

[12] Az I.r. felperes a napjait otthon tölti, a helyiségeket folyamatosan fűteni kell. A pincében lévő, lépcsőn megközelíthető fatüzelésű kazánhoz azonban az I.r. felperes nem tud lejutni, ezért a fűtést a felperesek átalakították, és gázkazánt szereltek be, amelynek 2020. évi költsége 924.874,-Ft volt.

[13] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását, és az I.r. felperes perköltségben marasztalását kérte.

[14] A fűtésátalakítás címén követelt összeget azért vitatta, mivel az nem kizárólag az I.r. felperes egészségkárosodása miatt merült fel. Az alperes álláspontja szerint a fűtés a meglévő rendszer átalakításával az I.r. felperes közreműködése nélkül is működtethető lett volna.

[15] Vitatta az újabb emelőlift létesítésének szükségességét: a felperesek ingatlanában már működik egy emelőlift, az I.r. felperes szükséglete más módon, pl. rámpa kiépítésével is kielégíthető.

[16] Az elsőfokú bíróság – a fellebbezéssel támadott ítéletében – kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. felperesnek 3.679.984,- forintot, és ezen összegből 462.437,- forint után 2020. május 19. napjától a kifizetés napjáig az adott félre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot.

[17] Ezt meghaladóan az I.r. felperes keresetét elutasította.

[18] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest 769.336,- forint feljegyzett eljárási illeték állam javára való megfizetésére az ítéletben írt módon és határidőben; valamint 584.364,- forint szakértői költség állam javára való megfizetésére a Győri Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására.

[19] Rendelkezett arról, hogy a feljegyzett 750.114,- forint eljárási illeték, és az állam által előlegezett 570.506,- forint szakértői költség és díj az állam terhére marad.

[20] Az elsőfokú bíróság kötelezte az I.-III.r. felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 189.535,- forint perköltséget azzal, hogy ezt meghaladóan a peres felek a költségeiket maguk viselik.

[21] Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában előre bocsátotta, hogy a Győri Törvényszék – a Győri Ítéltábla Pf.III.20.002/2023/10. számú határozatával jogerősen helybenhagyott – P.20.463/2020/72. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes 50 %-ban helytállni tartozik az I-II-III.r. felperesek terhére - a 2018. augusztus 18. napján az I.r. felperes közlekedési balesetével okozati összefüggésben - bekövetkezett sérelemért és vagyoni kárért.

[22] Az I.r. felperes még el nem bíralt kereseti kérelmeinek jogalapját tehát a jogerős közbenső ítélet megállapította, ezért az elsőfokú bíróságnak - a Ptk. 6:522. § (1) és (2) bekezdése, a Ptk. 6:527. § (1) bekezdése, a Ptk. 6:532. §-a, valamint a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése alkalmazásával – ezen kereseti kérelmek összecszerűsége körében kellett határoznia.

[23] Az elsőfokú bíróság az orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy az I.r. felperesnek a balesetből eredő mozgáskorlátozottsága miatt megfelelően akadálymentesített környezetre van szüksége (P.20.463/2020/113.). Az I.r. felperes a korábbi, fatüzelésű fűtési rendszert önállóan működtetni nem tudja (nem tud lemenni a pincébe a lépcsőn), ezért az I.r. felperes által is üzemeltethető gázkazán létesítése szükséges volt.

[24] A fűtésátalakítás 2020. évi költségeinek meghatározására kirendelt épületgépészeti-műszaki szakértő – a helyszíni szemle alapján - a fűtési rendszer átalakításának és a gázkazán létesítésének az I.r. felperes által megjelölt költségeit indokoltnak tartotta, az megfelelt az akkor szokásos áraknak (P.20.463/2020/159.).

[25] A fűtésrendszer szakértő általi személyes megtekintése miatt a fűtésátalakításról további fényképfelvételekre, igazolásokra a szakvélemény hiánytalanságához nem volt szükség.

[26] A fűtésátalakítás és a gázkazán létesítésének 2020 évi indokolt költsége 924.874 forintban elszámolható, ezért az elsőfokú bíróság az alperest – az I.r. felperes közrehatására tekintettel - ezen összeg fele részének, azaz 462.437,- forintnak a megfizetésére kötelezte azzal, hogy az I.r. felperes az árajánlat szerint 2020. május 19. napjától érvényesíthet ezen összeg után késedelmi kamatot.

[27] A kiegészített orvosszakértői vélemény alapján (P.20.463/2020/123., /137.) az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy az I.r. felperesnek a lakóházba való bejutáshoz, a bejárat ajtó eléréséhez a szintkülönbség miatt segédszerkezetre van szüksége.

[28] A jelenlegi megoldás csak ideiglenes jellegű, gyakran meghibásodik, ezért biztonságos, megfelelő kialakítású, az I.r. felperes által önállóan használható segédszerkezetet kell felszerelni.

[29] A perben beszerzett aggálytalan és hiánytalan épületgépészeti-műszaki szakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a lehetséges megoldások, - azaz az emelőlift és a rámpa közül - az emelőlift kialakítása az egyszerűbb, a kevesebb helyigényű, és költséghatékonyabb megoldás; ennek jelenlegi költsége bruttó 6.435.094 forint.

[30] Az I.r. felperes tehát a megváltoztatott kereseti kérelme szerint - a közrehatására tekintettel ennek fele összegére -, azaz 3.217.547 forintra megalapozottan tart igényt.

[31] Az elsőfokú bíróság a több részítélettel elbírált kereseti kérelmek pertárgyértékét a Pp. 21. § (1) bekezdése, (3) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése, valamint a

Pp. 22. § (2) bekezdése alapján a keresetlevél benyújtása időpontjában összesen 66.102.679 forintban állapította meg, amelyet a kereseti kérelemben összegszerűen megjelölt követelések, továbbá a járadékigények 1 évi összege, - a keresetváltoztatással érintett követelések vonatkozásában a felemelt összegű járadékigény 1 évi összege - , valamint a keresetlevél benyújtásakor lejárt járadékösszegek összeszámításával határozott meg (elsőfokú ítélet [40], [41] bekezdés).

[32] Az elsőfokú bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányát a felperesek vonatkozásában 50,6%-ban állapította meg a felperesek részére megítélt, – a pertárgyérték összegével azonos módszer szerint számított – sérelemdíj- és kártérítési összegeknek a 66.102.679 forint pertárgyértékre vetített arányában (P.20.463/2020/77., P.20.463/2020/91., P.20.463/2020/149. és P.20.463/2020/166.).

[33] A törvényszék az elsőfokú eljárásban felmerült perköltséget az alábbiak szerint összegezte:

[34] 1.500.000,-Ft - a felperesek teljes személyes költségmentességére tekintettel – feljegyzett eljárási illeték; 18.450,-Ft fellebbezési illeték (Győri Ítéltábla Pf.III.20.021/2024/4.); 1.484.870,-Ft szakértői költség és díj, – amelyből alperes 330.000,-Ft összeget előlegezett és számított fel magánszakértői költségként (P.20.463/2020/55.)); 7.200,-Ft I.r. felperesi másodfokú perköltség (Győri Ítéltábla Pf.III.20.021/2024/4.); 1.578.257,-Ft + ÁFA I-III.r. felperesi ügyvédi munkadíj (felszámítva P.20.463/2020/1/F/1.), és 2.114.125,-Ft alperesi ügyvédi munkadíj (felszámítva P.20.463/2020/4/A/8.) a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdése alapján.

[35] Az elsőfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdése szerint a pertárgy értékhez képest felszámítható ügyvédi költséget a peres felek képviselői által ténylegesen felszámított összeghez igazodóan állapította meg.

[36] Az elsőfokú bíróság a fentiek szerint összeszámított, teljes perköltségről a felperesek 50,6 %-os pernyertessége figyelembevételével a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján döntött akként, hogy a feljegyzett (1.500.000,-Ft eljárási és 18.450,-Ft fellebbezési) illetékből a felperesek teljes személyes költségmentességére tekintettel 750.114,-Ft az állam terhén marad, míg a fennmaradó 769.336,-Ft eljárási illetéket a Pp. 102.§ (1) bekezdés alapján az alperes köteles megfizetni az államnak.

[37] Az állam által előlegezett szakértői költségből a felperesek teljes személyes költségmentességére tekintettel 570.506,-Ft az állam terhén marad, a fennmaradó 584.364,-Ft eljárási illetéket a Pp. 102.§ (1) bekezdés alapján az alperes köteles megfizetni az államnak.

[38] A felperesi és alperesi felszámított perköltség (ügyvédi munkadíjak, alperesi magánszakértői költség, I.r. felperesi másodfokú perköltség) összeszámítása után az I-III.r. felperesek a Pp. 83.§ (2) bekezdés alapján egyetemlegesen kötelesek megfizetni az alperesnek 189.535,-Ft perköltséget.

[39] Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és elsődlegesen a kereseti kérelem elutasítását kérte.

[40] A másodlagos fellebbezési kérelme az a fűtésátalakítás költsége jogcímén megítélt 462.437 forint 364.123 forintra történő leszállítására, és a késedelmi kamatfizetési kötelezettség mellőzésére, valamint az emelőlift költsége jogcímén megítélt 3.217.547 forint összegnek 2.533.501 forintra történő leszállítására irányult.

[41] Az alperes fellebbezési kérelme kiterjedt az elsőfokú ítéletben megállapított pernyertességi-pervesztességi arányok megváltoztatására és ennek függvényében az elsőfokú perköltségviselésre vonatkozó rendelkezések megváltoztatására akként, hogy elsődlegesen kérte kötelezni az alperest 652.934 forint feljegyzett eljárási illeték, 496.594 Ft forint szakértői költség állam javára való megfizetésére azzal, hogy a feljegyzett 865.516 Ft forint eljárási illeték és az állam által előlegezett 658.276 Ft forint szakértői költség az állam terhén marad. Kérte kötelezni az I.-III. r. felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 584.004 Ft forint perköltséget, míg ezt meghaladóan felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.

[42] Másodlagosan kérte kötelezni az alperest 668.118 forint feljegyzett eljárási illeték, 508.143 forint szakértői költség állam javára való megfizetésére azzal, hogy a feljegyzett 850.332 forint eljárási illeték és az állam által előlegezett 646.727 forint szakértői költség az állam terhén marad. Kérte kötelezni az I.-III. r. felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 538.468 Ft forint perköltséget, míg ezt meghaladóan felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.

[43] Harmadlagosan kérte kötelezni az alperest 706.079 forint feljegyzett eljárási illeték, 537.015 forint szakértői költség állam javára való megfizetésére azzal, hogy a feljegyzett 812.371 forint eljárási illeték és az állam által előlegezett 617.855 forint szakértői költség az állam terhén marad. Kérte kötelezni az I.-III. r. felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 424.627 Ft forint perköltséget, míg ezt meghaladóan felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.

[44] Negyedlegesen kérte kötelezni az alperest 713.672 feljegyzett eljárási illeték, 542.789 forint szakértői költség állam javára való megfizetésére azzal, hogy a feljegyzett 804.778 forint eljárási illeték, és az állam által előlegezett 612.081 forint szakértői költség az állam terhén marad. Kérte kötelezni az I.-III. r. felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 401.859 Ft forint perköltséget, míg ezt meghaladóan felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.

[45] Ötödlegesen kérte kötelezni az alperest 728.856 feljegyzett eljárási illeték, 554.338 forint szakértői költség állam javára való megfizetésére azzal, hogy a feljegyzett 789.594 forint eljárási illeték és az állam által előlegezett 600.532 forint szakértői költség az állam terhén marad. Kérte kötelezni az I.-III. r. felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 356.322 Ft forint perköltséget, míg ezt meghaladóan felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.

[46] A másodfokú perkölségre is igényt tartott.

[47] Az alperes a fűtésátalakítással kapcsolatos költséigény elutasítását az összecszerűség megállapítása alapjául szolgáló épületgépészeti- műszaki szakértői vélemény aggályosságára hivatkozással kérte, ugyanis a műszaki szakértői vélemény mindössze annyit tartalmaz, hogy a fűtésátalakítási munkák elkészültek, a csatolt 924.874 forint összegű árajánlatban szereplő anyag- és díjtételek megfelelnek a szokásos áraknak, azok értéke reális.

[48] A fellebbezés szerint azonban a fenti szakértői nyilatkozat ellenőrizhetetlen, a fűtésátalakítás elvégzésének mikéntjére vonatkozó fényképfelvételeket és egyéb iratokat, igazolásokat, engedélyeket nem tartalmaz, így nem követhető, hogy a szakértői megállapítások milyen körülményeken, milyen szakértői vizsgálatokon alapulnak. A műszaki szakvélemény emiatt a Pp. 316. § (1) bekezdés a) és d) pontjai alapján aggályos, ezért a Pp. 316. § (3) bekezdése alapján bizonyítékként nem vehető figyelembe.

[49] Az aggályos szakvélemény mellőzésére tekintettel pedig ezen költségelem tekintetében az ítéleti marasztalás mindössze egy árajánlaton alapul, ezért nem bizonyított hogy a Ptk. 6:522. § (2) bekezdés c) pontja szerinti, fenti kártétel ténylegesen milyen összegben merült fel; ezért az ezen a címen előterjesztett kereset elutasítása indokolt.

[50] A fűtésátalakítás költségeként megítélt 462.437 forintnak 364.123 forintra történő leszállítására irányuló, másodlagos fellebbezési kérelmét az alperes azzal indokolta, hogy az I.r. felperes nem igazolta, hogy a fűtésátalakítás költségéből az áfat is megfizette, ezért legfeljebb az árajánlatban szereplő nettó összeg felére, azaz 364.123 forintra tarthat igényt.

[51] Ezen fellebbezési álláspontját az alperes azzal támasztotta alá, hogy analógiaként utalt a Kgf.b.tv. 32/A. § (2) bekezdésére, amelynek értelmében az egyes költségtételek áfa tartalma kártérítésként csak abban az esetben térítendő meg, amennyiben annak tényleges felmerülése bizonyított.

[52] Az alperes ezen költségtétel tekintetében a késedelmi kamatfizetési kötelezettség mellőzését is kérte arra tekintettel, hogy a Ptk. 6:522. § (2) bekezdés c) pontja szerinti kár esetében a károsodás a költség tényleges felmerülésekor következik be, az I.r. felperes azonban a fűtésátalakítás megtörténtének, azaz a költség felmerülésének időpontját nem igazolta.

[53] Az alperes álláspontja szerint a fűtésátalakítási költség megállapításával az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:522 § (2) bekezdés c) pontját, 6:532 §-át, a Pp. 279. § (1) és (3) bekezdését, valamint a Pp. 316. § (1) bekezdés a) és d) pontját, illetve (3) bekezdését sértette meg.

[54] Az alperes a fellebbezésében az emelőlift költsége címen előterjesztett kereseti kérelem tekintetében is – elsődlegesen – annak elutasítását kérte.

[55] Kifejtette, hogy az I.r. felperes a perfelvétel lezárását követően (2025. szeptember 18-án kelt beadványában) a Pp. 214. § (3) és (4) bekezdései alkalmazásával új tényként hivatkozott arra, hogy az emelőlift kialakításának aktuális költsége bruttó 6.435.094 forint, amelyről önhibáján kívül, csak az épületgépészeti-műszaki szakértői véleményből szerzett tudomást.

[56] Erre tekintettel az I.r. felperes a keresetlevelében még 3.235.735 forintban megjelölt kereseti kérelmét - a Pp. 221. § (1) bekezdés a) pontja alapján - megváltoztatta, és annak összegét 3.217.547 forintban határozta meg.

[57] Az alperes álláspontja szerint azonban ez nem tekinthető a kereseti kérelem leszállításának, és nem a Pp. 221. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételhez nem kötött perfelvételi nyilatkozat, hanem az I.r. felperes ezzel a kereseti kérelmét lényegében felemelte. Az I.r. felperes ugyanis az eredeti kereseti kérelmében 100 %-os helytállási kötelezettség mellett kérte ezen a címen 3.235.735 forint megfizetésére kötelezni az alperest, amely kereset a jogerős közbenső ítéletre tekintettel 1.617.867 forint összegben lehetne megalapozott. Ehhez képest az I.r. felperes a jogerős közbenső ítélet ismeretében (50 %-os közrehatás mellett) határozta meg a keresetének összegszerűségét 3.217.547 forintban, azaz a kereseti kérelmét lényegében felemelte, tehát a Pp. 7.§. (1) bekezdés 12. pontja értelmében vett keresetváltoztatással élt.

[58] Ezért a Pp. 218-219. §-ai értelmében az elsőfokú bíróságnak ezen, a perfelvétel lezárását követően előterjesztett keresetváltoztatás megengedhetőségét kellett volna vizsgálnia, és engedélyezés esetén a perfelvétel kiegészítését kellett volna elrendelnie; a megengedhetőség vizsgálata során azonban az elsőfokú bíróságnak el kellett volna utasítania a keresetváltoztatást, mert nem állt fenn a Pp. 215. § (1) bekezdés a) pontja szerinti azon feltétel, miszerint új tény állításával áll okozati összefüggésben, továbbá az annak alapjául szolgáló új tény állítására - a Pp. 214. § (3) bekezdése értelmében - a fél önhibáján kívül nem került sor korábban.

[59] A fentiek elmulasztásával az elsőfokú bíróság az ügy érdemére kiható, lényeges eljárásjogi szabálysértést követett el.

[60] Az alperes kitért arra is, hogy az emelőlift költségének árajánlat bekérése útján történő aktualizálására az épületgépészeti szakvélemény beszerzése nem volt szükséges.

[61] Az emelőlift beszerelési árajánlat bekérésére ugyanis az I.r. felperesnek a pertartam alatt is folyamatosan lehetősége volt, ez nem igényelte volna épületgépészeti szakértő közreműködését, ezért a szakértői vélemény nem tekinthető a keresetváltoztatást megalapozó, új bizonyítéknak.

[62] Az árajánlat aktualizálásának elmulasztása az I.r. felperes részéről olyan önhiba, amely kizárja az emelőlift jelenlegi költségére, mint új tényre való hivatkozás lehetőségét.

[63] Az alperes azzal is érvelt, hogy az épületgépészeti szakértői vélemény egyetlen árajánlat alapján határozta meg az emelőlift beépítési költségét 6.435.094 forintban, ezért a

Pp. 316. § (1) bekezdés a) és d) pontja alapján aggályos, hiányos, tehát a Pp. 316. § (3) bekezdése alapján bizonyítékként nem vehető figyelembe.

[64] Az aggályos szakvélemény nem alkalmas az emelőlift költségigény összegének alátámasztására, ezért ezen kereseti kérelem elutasításának van helye.

[65] Az alperes ezen kárigény elutasításának indokaként fenntartotta azon érvelését, hogy a kárenyhítési kötelezettségre is figyelemmel elegendőnek minősülne a lakóházban már működő emelőlift olyan jellegű átalakítása, amely az I.r. felperes által hiányolt funkció biztosítását lehetővé teszi. Az új lift beszerzésének költsége olyan kiadás, amely szükségszerűen felmerülő költségnek, azaz kárnak nem minősíthető.

[66] Az alperes kitért arra, hogy részletes és érdemi műszaki-épületgépészeti szakértői vizsgálatot igényelt volna az emelőlift helyett a rámpa kialakításának lehetősége és költsége. A rámpa kiépítésével kapcsolatosan ellenőrizhető, részletes műszaki rajz és anyag kalkuláció nem került csatolásra.

[67] Az alperes másodlagosan az emelőlift vonatkozásában is hivatkozott arra, hogy az emelőlift beszerzésével összefüggésben az I.r. felperes áfát nem fizetett, annak megtérítésére tehát az alperes nem köteles, ezért az I.r. felperes javára legfeljebb az emelőlift nettó 5.067.003 forintos költségének fele, azaz 2.533.501 forint megfizetése lehet indokolt.

[68] Az elsőfokú ítélet tehát az emelőlift költsége vonatkozásában a Ptk. 6:522. § (2) bekezdés c) pontját, a Pp. 7. § (1) bekezdés 12. pontját, a Pp. 214. § (3) és (4) bekezdését, a 215. § (1) bekezdés a) pontját, a Pp. 217. § (1) bekezdését, 218. §, és 219. §-ait, a Pp. 221. § (1) bekezdés a) pontját, a Pp. 222. §-át, a Pp. 300. § (1) bekezdését, 316. § (1) bekezdés a) és d) pontját, valamint (3) bekezdését és a Pp. 279. § (1) és (3) bekezdését sérti.

[69] Az alperes a perkoltségviselésre vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezések megváltoztatását arra hivatkozással kérte, hogy a pertárgy értéke az elsőfokú bíróság által megállapított 66.102.679 forint helyett, helyesen 76.246.492 forintban határozható meg.

[70] Az elsőfokú bíróság ugyanis a Pp. 21. § (3) bekezdés a) pontjában foglaltakat megsértve a járadék követelések pertartam alatt lejárt összegét a pertárgyértékhez nem számította hozzá, csak a keresetlevél szerinti lejárt járadékok és a havi járadékkövetelések – egyes tételeknél a felemelt összegű havi járadékkövetelések - egy évi értékét vette figyelembe a pertárgyérték meghatározása során.

[71] A pertárgyérték számítása amiatt is téves, hogy az emelőlift költségét az elsőfokú bíróság a keresetlevélben foglaltakkal egyezően 3.235.735 forintban vette számításba, noha az I.r. felperes keresetváltoztatására tekintettel az emelőlift emelt összegű aktuális költsége, azaz 6.435.094 forint számítandó hozzá a pertárgyértékhez.

[72] Az immár helyesen, 76.246.492 forintban számított pertárgyérték és a felperesek részére megítélt összegek aránya pedig az elsőfokú ítéletben meghatározott 50,6 %-os

felperesi pernyertesség helyett – még a jelen fellebbezés teljes eredménytelensége esetén is – az alperes javára nagyobb arányú, 52 %-os pernyertességéhez vezet, míg az egyes fellebbezési tételek eredményessége mértékétől függően 53 %-ban, 53,5%-ban, 56%-ban, illetve 57%-ban határozható meg.

[73] Az elsőfokú eljárásban felmerült perköltség összegét is tévesen határozta meg az elsőfokú bíróság, mivel az alperes által a P.20.463/2020/4/A/8. számú iratban felszámított 2.212.067 forint ügyvédi munkadíj helyett csak 2.114.125.- Ft ügyvédi munkadíjjal számolt.

[74] Az alperes a fentiek szerint számított elsőfokú perköltség összegének és az általa kimunkált, lehetséges pernyertesség-pervesztességi arányok alapulvételével, a fellebbezésének eredményessége függvényében határozta meg a perköltség viselésre vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezések megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelmét.

[75] A felperesek fellebbezési ellenkérelme – a csatlakozó fellebbezésükkel nem érintett rész tekintetében – az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására, és az alperes első- és másodfokú perköltségben marasztalására irányult.

[76] Az I.r. felperes hangsúlyozta, hogy a fűtésátalakítás indokoltságát az orvosszakértői vélemény alátámasztotta, a korábbi fatüzelésű fűtési rendszert az I.r. felperes a mozgáskorlátozottsága miatt működtetni nem tudja. A fűtésátalakítás költségét pedig az általa csatolt árajánlat (F/21.), valamint az épületgépészeti- műszaki szakértői vélemény megfelelően igazolja.

[77] A szabad bizonyítás elve alapján a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben a meggyőződése szerint bírálja el, így a felmerült költségek nem csak számlával, hanem az aggálytalan szakvéleménnyel is igazolhatók.

[78] A szakvéleménnyel szemben támasztott alperesi kifogásokat az I.r. felperes azzal cáfolta, hogy az elsőfokú bíróság a szakértő feladatává tette, hogy a helyszíni szemle keretében megvizsgált fűtési rendszer 2020 évi kialakítási költségét határozza meg, amelynek a szakértő eleget is tett; ehhez igazolásokra, fényképfelvételekre nem volt szükség. A csatolt árajánlat és az aggálytalan szakvélemény alapján a fűtésátalakítás teljes költsége bizonyított.

[79] Az I.r. felperes kitért arra, hogy az áfa megfizetése a szolgáltatást igénybe vevő részéről elkerülhetetlen, a munkadíjhoz és az anyagköltséghez hasonlóan kárként jelentkezik, az áfa fizetéséből eredő kártérítési igény - számla hiányában is - megalapozott.

[80] A késedelmi kamatfizetési kötelezettséggel kapcsolatosan utalt a Fővárosi Ítéltábla Gf.40.123/2024/6. számú határozatára, amely rögzíti, hogy a kár akkor keletkezik, amikor megállapíthatóvá válik, hogy ezen költség szükséges a bekövetkezett vagyoni hátrány kiküszöböléséhez, tekintet nélkül arra, hogy a károsult azt ténylegesen kifizette-e. A kár tehát a károsodás bekövetkeztéhez és nem annak kijavíttatása időpontjához kötődik. Erre tekintettel a késedelmi kamat iránti követelés is megalapozott.

[81] Az emelőlift költségének megfizetésére irányuló kereseti kérelem elutasítására, illetve az összegének leszállítására irányuló fellebbezési érvelésre tekintettel az I.r. felperes leszögezte, hogy a kereseti kérelemét a Pp. 221. § (1) bekezdés a) pontja alapján 3.235.735 forintról 3.3.217.547.- forintra szállította le, ami kivételt jelent a Pp. 215. §-ában rögzített keresetváltoztatás megengedhetőségének feltételei alól.

[82] A Pp. 221. § (1) bekezdés a) pontja szerinti keresetleszállítás lehetősége nem függ az összegszerűség csökkentésének okától, tehát az I.r. felperes az számolás módjától függetlenül az alperes hozzájárulása és a Pp-ben meghatározott feltételek nélkül is ezen önállóan elbírálnak kereseti követelésének összegét leszállíthatta.

[83] Az I.r. felperes kitért arra, hogy a Pp. 222. § (1) bekezdésében foglaltakból következően kizárólag a Pp. 215.§ és 216. §-ai alapján engedélyezett keresetváltoztatás, illetve ellenkérelem változtatás esetén rendelhető el a perfelvétel kiegészítése.

[84] Az I.r. felperes álláspontja szerint alaptalanul vitatja az alperes a fellebbezésében az emelőlift költsége tekintetében a Pp. 214. §-ára alapított, új tényállítás szükségességét, ugyanis a perfelvételt lezáró végzés meghozataláig előadott tényállításához képest eltérő tény állított akkor, amikor előadta, hogy az emelőlift kiépítésének teljes költsége a keresetben megjelölt 3.235.735 forint helyett 2025. évben már 6.435.094 forint.

[85] Az új tényállítás szükséges volt, azonban az arra alapított keresetleszállítás engedélyhez kötött keresetváltoztatásnak nem minősül.

[86] Az I.r. felperes a fellebbezési érveléssel szemben hangsúlyozta, hogy az eljárás szakértő a rámpa kialakításának lehetőségét és költségét megvizsgálta, és szakvéleményében magyarázattal is szolgált arra, hogy az emelőlift alkalmazása egyértelműen praktikusabb, ugyanakkor a rámpa kialakítása sem költséghatékonyabb megoldás.

[87] Az I.r. felperes az emelőlift költségével kapcsolatosan is utalt - a korábbiakban már kifejtetteknek megfelelően - arra, hogy az áfa megfizetése szükségeszerű velejárója a károsult által igénybe vett szolgáltatásnak, költségnek, és az kárként jelentkezik az I.r. felperesnél.

[88] A perköltség megállapításával és a másodfokú perköltség felszámításával kapcsolatosan a felperesek arra hivatkoztak, hogy a perre a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet az irányadó, az alperes által alkalmazni kért 17/2024.(XII.9.) IM. rendelet csak a hatálybalépését követően indult eljárásokban alkalmazandó. Erre tekintettel az alperes - az általa megjelöltek szerint - ügyvédi munkadíjat a fellebbezés esetleges megalapozottsága esetén sem érvényesíthet a másodfokú eljárásban.

[89] A felperesek a Pp. 372. § (1) bekezdése alapján csatlakozó fellebbezést terjesztettek elő, amelyben az elsőfokú ítéletet akként kérték megváltoztatni, hogy a bíróság mind a kártérítés, mind a sérelemdíj jogcímén előterjesztett kereseti kérelmek vonatkozásában a perköltség meghatározása során a Pp. 83. § (3) bekezdésének alkalmazásával mellőzze a felperesek perköltség megfizetésére való kötelezését, ugyanis az általuk támasztott igények

mértéke nem tekinthető nyilvánvalóan eltúlzottnak; a követeléseik és a megítélt összegek közötti eltérés nem a felperesi igényérvényesítés megalapozatlanságából, hanem az I.r. felperes terhére megállapított 50 %-os közrehatásból, azaz a bíróság mérlegelési jogkörében hozott döntéséből fakad.

[90] Indítványozták, hogy a bíróság kötelezze az alperest, hogy a felperesek részére fizessen meg a javukra megítélt 36.657.098 forint után járó 100 %-os mértékű, azaz 1.299.713 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjat, mint perköltséget.

[91] Az alperes csatlakozó fellebbezési ellenkérelme - a fellebbezésével nem érintett körben - az ítélet helybenhagyására irányult.

[92] Az alperes rámutatott, hogy a Pp. 83. § (3) bekezdésének alkalmazására csak a kártérítési igény összecszerúsége körében van lehetőség, a jelen esetben azonban a felperesek a követelésük jogalapja tekintetében lettek 50%-ban pervesztesek, azaz ilyen arányban megalapozatlanul terjesztették elő a követelésüket.

[93] Az alperes fellebbezése kis részben alapos, a felperesek csatlakozó fellebbezése alaptalan.

[94] Az elsőfokú bíróság ítéletét – a fellebbezési- és csatlakozó fellebbezési kérelmek és az ellenkérelmek korlátai között felülvizsgálva (a Pp. 370. § (1) bekezdés) -, az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást az összecszerúség körében lefolytatta, és megalapozott tényállásból helytálló jogi következtetést levonva döntött az I.r. felperes által az emelőlift költsége, valamint a fűtésátalakítás költsége címen érvényesített kártérítési igényekről, és helyesen határozta meg a pernyertességi, pervesztességi arányokat is; az alperes által felszámított összegtől eltérő ügyvédi munkadíj téves elszámolása miatt azonban a perköltségviselésre vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezések nem helytállóak.

[95] A fűtésátalakítás (gázkazán) költsége címen megítélt kártérítés összegét az alperes az épületgépészeti-műszaki szakértői vélemény aggályosságára hivatkozással kérte elutasítani.

[96] Ezzel szemben helyes az elsőfokú bíróság azon érvelése, hogy a szakértő feladata – helyszíni szemlét követően – az volt, hogy a már kivitelezett fűtésrendszer árajánlatban rögzített létesítési költségeit ellenőrizze.

[97] A szakértő ennek eleget tett, a működő fűtésrendszerről fényképfelvételek és igazolások csatolásának mellőzése a szakvéleményt a Pp. 316. § (1) bekezdés a) és d) pontja alapján sem teszi aggályossá. Az aggálytalan szakvélemény pedig az ezen költségátétel összecszerúságát megfelelő módon alátámasztja.

[98] Helyesen utal az I.r. felperes a fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy a költségek felmerülése, azok összege – a szabad bizonyítás elve alapján (Pp.263.§) – nem csak számlával igazolhatók.

[99] Figyelemmel arra, hogy a 2007. évi CXXVII. tv. (Áfa tv.) 2.§. alapján az általános forgalmi adó a fűtésrendszer létesítési költségeinek része, az áfa megfizetése a szolgáltatást igénybevevő részéről minden esetben szükséges, – ennek elmaradását igazoló peradat nem merült fel, ilyet az alperes sem bizonyított – ezért az áfa az I.r. felperesnél kárként jelentkezik.

[100] A Ptk. 6:532. §-a alapján a kártérítés (azaz a vagyoni hátrány kiküszöböléséhez szükséges költség) a károsodás bekövetkeztekor (vagyis a vagyoni hátrány bekövetkeztekor) nyomban esedékes, ezért a fűtésátalakítás időpontjának, vagyis a hátrány kiküszöböléséhez szükséges költség tényleges felmerülte időpontjának a perben a késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontja szempontjából jelentősége nincs. Az elsőfokú bíróság helytállóan határozta meg a késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdőidőpontját a kereseti kérelemben foglaltak szerint.

[101] Az emelőlift költsége címén az I.r. felperes eredeti kereseti kérelme 3.235.735 forint megfizetésére irányult, amely összeg helyett a későbbiekben 3.217.547 forintra tartott igényt. Az I.r. felperes tehát – függetlenül annak okától és számítási módjától – a kereseti kérelmét számszakilag nyilvánvalóan leszállította, amely a Pp. 221. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételhez nem kötött perfelvételi nyilatkozatnak minősül.

[102] Ezért az alperes alaptalanul rója az elsőfokú bíróság terhére a Pp. 214. § és 215. § szerinti, a keresetváltoztatással és a perfelvétel kiegészítésével kapcsolatos rendelkezések mellőzését, valamint a Pp. 218.§ -219. §-ai, és a bíróság döntése függvényében a Pp. 222. § szerinti eljárás lefolytatásának elmulasztását.

[103] Az emelőlift aktuális költségének összegét alátámasztó épületgépészeti-műszaki szakvéleményt – a Pp. 316. § (1) bekezdés a) és d) pontjai értelmében – nem teszi aggályossá az a körülmény, hogy a szakértő mindössze egy szakcég árajánlatát szerezte be, és ezen árajánlat, valamint az épületgépészeti-műszaki szakterülethez kapcsolódó szaktudása és tapasztalata alapján határozta meg a tényleges megoldást jelentő, megfelelő kialakítású emelőlift beszerelésének költségét 6.435.094 forintban.

[104] A beszerzett aggálytalan épületgépészeti- műszaki szakértői vélemény tehát alkalmas az ezen költségétel összecszerűségének igazolására, ezért - a közrehatásra tekintettel – az alperes 3.217.547 forintban való marasztalása megalapozott.

[105] Az alperes fellebbezési érvelésével szemben az épületgépészeti- műszaki szakértő vizsgálta a rámpa kialakítás műszaki lehetőségét, és annak „századra pontos mennyiségekkel számolt” költségeit is (fellebbezés [59]).

[106] A lehetséges műszaki megoldásokkal, elsősorban a rámpakialakítással kapcsolatos szakértői megállapítások cáfolatára alkalmas bizonyítékokat az alperes nem

csatolt, a szakvéleménynek pusztán a részletes műszaki rajz hiányára alapított vitatása a szakvéleményt nem teszi a Pp. 316. § (1) bekezdés a) és d) pontja alapján aggályossá, a szakvéleménnyel alátámasztott ítéleti rendelkezést pedig nem teszi alaptalanná.

[107] A felperesi érveléssel szemben – a fentiekben már kifejtettek miatt – az áfa tartalom az ezen kártérítési költségétel összegének meghatározása körében sem hagyható figyelmen kívül.

[108] Helytálló az elsőfokú bíróság álláspontja a pertárgyérték meghatározása és ennek alapján a pernyertesség-pervesztesség felperesek javára 50,6 % - alperes javára 49,4 %-os aránya megállapítása tekintetében is.

[109] A pertárgyérték meghatározása körében a Pp. 22. § (2) bekezdése alapján az igényérvényesítés időpontja az irányadó, így a lejárt szolgáltatások Pp. 21. § (1) bekezdés alapján érvényesített összege, (mint a keresettel érvényesített követelés összege) tekintetében is a kereseti kérelem előterjesztésének az időpontja az irányadó. Ezért a pertárgyérték meghatározása során a lejárt járadékok keresetindításkor meghatározott összegéhez – az alperesi érveléssel szemben – az elhúzódó pertartam alatt lejáró járadékok összege nem számítható hozzá.

[110] Az elsőfokú bíróság tehát helyesen számította ki a pertárgyértéket akként, hogy összeadta a keresetlevél benyújtásakor követeléseket, (beleértve ebbe az emelőlift költsége címén érvényesített 3.235.735 forintot is), a kereset előterjesztésekor meghatározott lejárt járadékigényeket és a járadékigények 1 évi összegét, illetve - a keresetváltoztatással érintett követelések tekintetében - szintén a keresetlevél benyújtásakor lejárt járadékköveteléseket, és az emelt összegű járadékok 1 évi összegét.

[111] Az alperes által a pertárgyérték számítása során figyelembe vett 6.435.094 forint nem a Pp. 21. § (1) bekezdése értelmében vett, a pertárgy értékéhez hozzászámítandó, keresettel érvényesített követelés, hanem pusztán a keresettel érvényesített 3.217.547 forint kiszámítása kiindulási alapjául szolgáló teljes bekerülési költség.

[112] Az alperes által a fellebbezésben felhozott indokok tehát nem adnak alapot az elsőfokú bíróság által megállapított mértéktől eltérő összegű pertárgyérték meghatározására, és ebből következően a pernyertesség-pervesztesség arányának az elsőfokú ítéletben írtaktól eltérő megállapítására.

[113] Alappal hivatkozott azonban a fellebbezésében az alperes arra, hogy a törvényszék tévesen vette figyelembe a jogi képviselője által a P.20.463/2020/4/A/8. szám alatt felszámított ügyvédi munkadíj mértékét, amelynek helyes összege a törvényszék által elsámlolt 2.114.125 forint helyett 2.212.067 forint.

[114] Az alperes által felszámított ügyvédi munkadíj valós összege – az elsőfokú bíróság által egyebekben helyesen alkalmazott számítási metódlus, és a helyes pernyertességi arányok mellett is – azt eredményezi, hogy a felperesek által az alperes javára fizetendő 189.535 forint perköltség összegét 237.919 forintra indokolt felemelni az alábbiak szerint.

[115] A felperesek által felszámított 1.578.257 forint + áfa (2.004.386 forint) elsőfokú perköltségből, és a hozzá adandó 7.200 forint másodfokú perköltségből (összesen 2.011.586 forintból) a felpereseknek a pernyertességi arányuk szerint 1.017.862 forint járna, amely összeg beszámítandó az alperesnek az általa előlegezett 330.000 forint magánszakértői díjból, és az általa felszámított 2.212.067 forintból (összesen 2.542.067 forintból) a pernyertességhez igazodóan járó 1.255.781 forint összegbe.

[116] A felperesek az ennek különbözeteként fennmaradó 237.919 forint elsőfokú perköltség alperes javára való megfizetésére kötelesek.

[117] A felperesek csatlakozó fellebbezése a terhükre megállapított 189.535 forint elsőfokú perköltség mellőzésére, illetve - a Pp. 83. § (3) bekezdése alkalmazásával - a javukra megítélt 36.657.098 forint után a 17/2024. (XII.9.) IM rendelet 3.§. alapján számított 100 %-os mértékű, 1.299.713 forint + áfa = 1.650.636 forint összegű perköltség megfizetésére irányult.

[118] A felperesek azzal érveltek, hogy az általuk támasztott igények mértéke nem tekinthető nyilvánvalóan eltúlzottnak, a kereseti követelésük és a bíróság által megítélt összeg közötti eltérés a bírói mérlegelés körébe tartozó, károsulti közrehatás megállapításának az eredménye, ezért indokolt a Pp. 83. § (3) bekezdésének alkalmazása.

[119] Az ítéltábla álláspontja szerint azonban a Pp. felhívott rendelkezése a jelen esetben nem alkalmazható.

[120] A Pp. 83. § (3) bekezdésének alkalmazására ugyanis csak akkor van lehetőség, hogy ha a per kártérítés (vagy egyéb, bírói mérlegeléstől függő követelés) iránt folyik, azaz a bírói mérlegelés tárgya maga a kártérítés, vagy az egyéb követelés (sérelemdíj)összecszerúsége, és a követelés összege nem volt nyilvánvalóan eltúlzott.

[121] A jelen esetben azonban egyrészt a bírói mérlegelés nem a kártérítésösszecszerúségére vonatkozik, hanem azösszecszerúségre kiható, de a jogalap körében értékelendő károsulti közrehatás százalékos arányára; másrészt a jogalapot érintő károsulti közrehatás vitatása eredményezte, hogy a felperesek által igényelt kártérítési összegek jelentős arányban, (ténylegesen 50 %-os mértékben) eltúlzottak voltak.

[122] A Pp. 83. § (3) bekezdése tehát nem alkalmazható a felperesi igényérvényesítés nyilvánvaló eltúlzottsága esetén függetlenül attól, hogy az a károsulti közrehatás figyelmen kívül hagyására, vagy bármely más okra vezethető-e vissza.

[123] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit - a Pp.383.§. (2) bekezdése értelmében - a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, míg a perköltségviselésre vonatkozó rendelkezéseket a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta.

[124] A másodfokú eljárásban az alperes fellebbezési pertárgyértéke összesen 3.917.277 forint volt (fűtésátalakítás tekintetében 462.437 forint, emelőlift tekintetében 3.217.547 forint, a perköltség tekintetében 237.293 forint /Pf.3. irat 26. pont/).

[125] Az alperes fellebbezése csak a javára fizetendő perköltség tekintetében, és 48.384 forint erejéig vezetett eredményre, azaz pernyertessége a másodfokú eljárásban mindössze 1,2 %-os, elenyésző mértékű.

[126] Erre tekintettel a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az államnak 313.382 forint feljegyzett fellebbezési illetéket, valamint a felperesek által a 17/2004.(XII.9.) IM. rendelet 3. §-a alapján felszámított 195.864 forint + áfa = 248.747 forint összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

[127] A felperesek csatlakozó fellebbezésének pertárgyértéke 1.847.371 forint, amely után járó 4 %-os mértékű, feljegyzett illeték 73.895 forint, a 17/2004.(XII.9.) IM. rendelet alapján elszámolható ügyvédi munkadíj pedig 55.471 forint + áfa = 70.385 forint.

[128] Az eredménytelen csatlakozó fellebbezésre tekintettel – a felperesek személyes költségmentessége folytán – a felmerülő 73.895 forint csatlakozó fellebbezési illetéket a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli, míg a felperesek egyetemlegesen kötelesek megfizetni az alperesnek 70.385 forint ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget. A fenti összegek egybeszámításából eredően az alperes köteles megfizetni az I-II-III.r. felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 178.362 forint másodfokú perköltséget.

Győr, 2026. március 18.

Dr. Maurer Ádám sk.

Dr. Sarmon Hedvig sk.

Dr. Zsitva Ágnes sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró